

ALGORITMICA GRAFURILOR

Săptămâna 7

C. Croitoru

croitoru@info.uaic.ro

FII

November 12, 2014

① **Fluxuri** (ag 14-15 [allinone.pdf](#) pag. 196 → ...)

② **Problemele pentru seminarul 7**

Problema fluxului maxim

Numim **rețea** (de transport) cu **intrarea** s și **ieșirea** t , 4-uplul

$R = (G, s, t, c)$ unde: - $G = (V, E)$ este un digraf,

- $s, t \in V$; $s \neq t$; $d_G^+(s) > 0$; $d_G^-(t) > 0$,

- $c : E \rightarrow \mathbf{R}_+$; $c(e)$ este **capacitatea** arcului e .

$V = \{1, 2, \dots, n\}$ ($n \in \mathbf{N}^*$) și $|E| = m$. Extindem funcția c la

$$c : V \times V \rightarrow \mathbf{R}_+ \text{ prin } c((i, j)) = \begin{cases} c(ij) & \text{dacă } ij \in E \\ 0 & \text{dacă } ij \notin E \end{cases} = c_{ij}.$$

Numim **flux** în rețeaua $R = (G, s, t, c)$ o funcție $x : V \times V \rightarrow \mathbf{R}$, a.î.:

$$(i) \quad 0 \leq x_{ij} \leq c_{ij} \quad \forall ij \in V \times V$$

$$(ii) \quad \sum_{j \in V} x_{ji} - \sum_{j \in V} x_{ij} = 0 \quad \forall i \in V - \{s, t\}.$$

Dacă $ij \in E$ atunci x_{ij} se numește **fluxul** (transportat) **pe arcul** ij . Evident, condiția (i) cere ca **fluxul pe orice arc să fie nenegativ și subcapacitar**, iar condiția (ii) (*legea de conservare a fluxului*) cere ca **suma fluxurilor pe arcele care intră în vârful i să fie egală cu suma fluxurilor pe arcele care ies din vârful i .**

Problema fluxului maxim

Definiție: Dacă x este un flux în rețeaua $R = (G, s, t, c)$, se numește **valoarea fluxului** x numărul

$$v(x) = \sum_{j \in V} x_{jt} - \sum_{j \in V} x_{tj}.$$

$v(x)$ este fluxul net care ajunge în ieșirea rețelei și este egal cu fluxul net care iese din intrarea rețelei.

Problema fluxului maxim:

Dată $R = (G, s, t, c)$ o rețea, să se determine un flux de valoare maximă.

Problema fluxului maxim

Definiție. Dacă P este un drum în $\overline{G}$, multigraful suport al digrafului G , și $e = v_i v_j$ este o muchie a lui P atunci: **dacă e corespunde arcului $v_i v_j$ al lui G , e se numește arc direct al drumului P ; dacă e corespunde arcului $v_j v_i$ al lui G , atunci e se numește arc invers.**

Definiție. Fie $R = (G, s, t, c)$ și x flux în R . Se numește **C-drum** (în R relativ la fluxul x) un drum D în $\overline{G}$ cu proprietatea că $\forall ij \in E(D)$:

$x_{ij} < c_{ij}$ dacă ij este arc direct,

$x_{ji} > 0$ dacă ij este arc invers.

Dacă D este un C-drum și $ij \in E(D)$, **capacitatea reziduală** a lui ij

(relativ la C-drumul D) este $r(ij) = \begin{cases} c_{ij} - x_{ij} & \text{dacă } ij \text{ arc direct în } D \\ x_{ji} & \text{dacă } ij \text{ arc invers în } D \end{cases}$.

Capacitatea reziduală a drumului D este $r(D) = \min_{e \in E(D)} r(e)$.

Definiție. Se numește **drum de creștere** a fluxului x , în rețeaua $R = (G, s, t, c)$, un C-drum de la s la t .

Problema fluxului maxim

Lema 1. Dacă D este un drum de creștere a fluxului x în rețeaua $R = (G, s, t, c)$, atunci $x^1 = x \otimes r(D)$ definit prin

$$x_{ij}^1 = \begin{cases} x_{ij} & \text{dacă } \overline{ij} \notin E(D) \\ x_{ij} + r(D) & \text{dacă } ij \in E(D), ij \text{ arc direct în } D \\ x_{ij} - r(D) & \text{dacă } ji \in E(D), ji \text{ arc invers în } D \end{cases}$$

este flux în R și $v(x^1) = v(x) + r(D)$.

Observăm că dacă x admite un drum de creștere atunci x nu este flux de valoare maximă.

Definiție. Se numește **secțiune** în rețeaua $R = (G, s, t, c)$, o partiție (S, T) a lui V cu $s \in S$ și $t \in T$. **Capacitatea secțiunii** (S, T) este

$$c(S, T) = \sum_{i \in S} \sum_{j \in T} c_{ij}$$

(suma capacităților arcelor de la S la T).

Problema fluxului maxim

Lema 2. Dacă x este un flux în $R = (G, s, t, c)$ și (S, T) este o secțiune a rețelei, atunci

$$v(x) = \sum_{i \in S} \sum_{j \in T} (x_{ij} - x_{ji}).$$

(valoarea fluxului este egală cu fluxul net ce trece prin orice secțiune.)

Teorema 1. (Teorema drumului de creștere)

Un flux x este de valoare maximă într-o rețea R , dacă și numai dacă, nu există drumuri de creștere a fluxului x în rețeaua R .

Teorema 2. (Teorema fluxului întreg)

Dacă toate capacitățile sînt întregi, atunci există un flux de valoare maximă cu toate componentele întregi (flux întreg de valoare maximă).

Teorema 3. (Ford-Fulkerson, 1956)

Valoarea maximă a unui flux în rețeaua $R = (G, s, t, c)$ este egală cu capacitatea minimă a unei secțiuni a rețelei.

Problema fluxului maxim

Algoritmul lui Ford și Fulkerson pentru aflarea unui flux de valoare maximă

Se va folosi un procedeu de etichetare a vîrfurilor rețelei, în vederea depistării drumurilor de creștere a fluxului curent x . Dacă nu există drumuri de creștere, fluxul va fi de valoare maximă.

Eticheta atribuită unui vîrf $j \in V$ are trei componente (e_1, e_2, e_3) unde $e_1 \in V \cup \{0\}$; $e_2 \in \{direct, invers\}$; $e_3 \in \mathbb{R}_+$ și au următoarea semnificație:

- dacă $e_2 = direct$ și $e_1 = i$ atunci $\exists$ un C-drum P de la s la j cu ultimul arc ij , arc direct și $r(P) = e_3$;
- dacă $e_2 = invers$ și $e_1 = i$ atunci $\exists$ un C-drum P de la s la j cu ultimul arc ij , arc invers și $r(P) = e_3$.

Inițial, se etichetează sursa s cu eticheta $(0, ., \infty)$. Celelalte vîrfuri primesc etichetă prin "*cercetarea*" vîrfurilor deja etichetate:

Dacă i este un vîrf etichetat, atunci $\forall j \in V$

Dacă j neetichetat, $ij \in E$ și $x_{ij} < c_{ij}$ atunci

j se etichetează $e = (i, direct, \min(e_3[i], c_{ij} - x_{ij}))$;

Dacă j neetichetat, $ji \in E$ și $x_{ji} > 0$ atunci

j se etichetează $e = (i, invers, \min(e_3[i], x_{ji}))$.

Algoritmul lui Ford și Fulkerson

- 1: Se alege $x = (x_{ij})$ flux inițial (de ex. fluxul nul);
Se etichetează s cu $(0, \cdot, \infty)$
- 2: **while** $(\exists$ vîrfuri etichetate necercetate) **do**
  { "alege" un vîrf etichetat și necercetat i ;
    etichetare(i);
    if (t a primit etichetă) **then**
      { modifică fluxul pe drumul dat de etichete;
        șterge toate etichetele;
        etichetează s cu $(0, \cdot, \infty)$
      }
    }
  }
- 3: $S \leftarrow \{i | i \in V, i \text{ are etichetă}\}$
    $T \leftarrow V - S$

x este flux de valoare maximă

(S, T) este secțiune de capacitate minimă.

Algoritmul are complexitatea $O(mv)$, unde v este valoarea fluxului maxim iar $m = |E|$.

Modificarea lui Edmonds & Karp a alg. lui Ford & Fulkerson

Numim **drum minim de creștere a fluxului** x în rețeaua R , un drum de creștere de **lungime minimă** printre toate drumurile de creștere.

Fie x un flux oarecare în rețeaua R . Definim șirul de fluxuri x^k în R astfel:

$$x^0 \leftarrow x;$$

$$x^k \leftarrow x^{k-1} \otimes r(P_{k-1}), \quad P_k \text{ este drum minim de creștere} \\ \text{relativ la } x^{k-1}; \quad k = 1, 2, \dots$$

Teorema 4. (Edmonds, Karp) Dacă $x = x^0$ este un flux oarecare în rețeaua R , atunci șirul de fluxuri $x^1, x^2, \dots$ obținut din x^0 prin creșteri succesive pe drumuri minime de creștere, are cel mult $\frac{mn}{2}$ elemente (în cel mult $\frac{mn}{2}$ creșteri succesive, se obține un flux care nu admite drumuri de creștere).

Teorema 5. (Edmonds- Karp 1972) Dacă se modifică algoritmul lui Ford și Fulkerson cu precizarea alegerii *bfs* a vîrfurilor etichetate în vederea cercetării, atunci, fluxul maxim se obține în timpul $O(m^2n)$.

Se vor discuta problemele restante din săptămâna 6 și cele din tema 1.